

OBSAH

Hlava *Knih první* Strana

I. Velikost Boží	10
II. Bůh jest v člověku a člověk v Bohu	11
III. Bůh jest ve všem	12
IV. Nekonečné dokonalosti Boží	13
V. Prosba o lásku Boží a odpuštění vin	14
VI. Vylíčení dětství a dík za prozřetelnost Boží	16
VII. I dětství tone ve hříších	20
VIII. Jak se naučil mluvit	22
IX. Nechuť k učení a záliba ve hře	24
X. Zhoubný vliv radovánek a divadelních her	26
XI. V nemoci prosí o křest	27
XII. Jak se mu stalo prospěšným i učení z přinucení	29
XIII. Ve kterých naukách měl největší zálibu	30
XIV. Odpor proti jazyku řeckému	33
XV. Modlitba	34
XVI. Odsuzuje vyučovací metodu	35
XVII. Jak způsob vyučování sváděl k ješitnosti	38
XVIII. Lidská zaslepenost, zachovávajíc pravidla vyučování, přestupuje přikázání Boží	39
XIX. Více se bál mluvnické chyby než hříchů	41
XX. Dík za dobrodiní přijatá v dětském věku	43

Knihá druhá

I. Vzpomínka na hříchy jinošského věku	45
II. Šestnáctý rok svého věku prožil ve smilné naruživosti	46
III. Nedostatky vychování Augustinova	48
IV. Krádež	53
V. Nikdo nehřeší bez příčiny	54
VI. Zdánlivé dobro vede ke hříchu; pravé jest v Bohu	56

VII. Projev díků - - - - -	59
VIII. V krádeži miloval účast druhů - - - - -	60
IX. Špatná společnost - - - - -	61
X. Klid v Bohu - - - - -	62

Knih třetí

I. Vliv lásky - - - - -	63
II. Vliv divadla - - - - -	64
III. Zpustlost mladíků kartaginských - - - - -	67
IV. Ciceronův Hortensius roznítil v něm lásku k filosofii - - - - -	69
V. Znechutilo se mu Písmo svaté pro prostý sloh - - - - -	71
VI. Upadl do léčky Manichejských - - - - -	72
VII. Nerozumnost učení manichejského - - - - -	76
VIII. Co Bůh nařizuje, jest počestno - - - - -	79
IX. Bůh soudí jinak než lidé - - - - -	82
X. Podivné názory Manichejských - - - - -	84
XI. Matčiny modlitby a slzy - - - - -	85
XII. Odpověď biskupova na prosby sv. Moniky - - - - -	87

Knih čtvrtá

I. Sveden bludem sám svádí jiné - - - - -	89
II. Vyučuje řečnictví a žije v nedovoleném poměru; odmítá hadače - - - - -	90
III. Moudrý lékař odvrací ho od astrologie - - - - -	92
IV. Žal nad smrtí přítelovou - - - - -	95
V. Proč pláč jest úlevou nešťastným - - - - -	98
VI. Vyznává nezřízenost svého bolu - - - - -	99
VII. Z velikého zármutku opouští Tagaste - - - - -	100
VIII. Čas hojí bolest - - - - -	102
IX. Pravé přátelství má svůj základ v Bohu - - - - -	103
X. Duše nemůže spočinouti ve tvorech - - - - -	104
XI. Veškeré stvoření jest pomíjející - - - - -	105
XII. Kdy jest láska dobrou - - - - -	107
XIII. Původ lásky - - - - -	109
XIV. Věnuje své spisy „O Krásném a Vhodném“ řečníku Hieriovi - - - - -	110

Obsah

Předmluva překladatele		7
Kniha první	(Hlava I–XX)	10
Kniha druhá	(Hlava I–X)	45
Kniha třetí	(Hlava I–XII)	63
Kniha čtvrtá	(Hlava I–XVI)	89
Kniha pátá	(Hlava I–XIV)	120
Kniha šestá	(Hlava I–XVI)	151
Kniha sedmá	(Hlava I–XXI)	186
Kniha osmá	(Hlava I–XII)	225
Kniha devátá	(Hlava I–XIII)	261
Kniha desátá	(Hlava I–XLIII)	300
Kniha jedenáctá	(Hlava I–XXXI)	374
Kniha dvanáctá	(Hlava I–XXXII)	418
Kniha třináctá	(Hlava I–XXXVIII)	522
Podrobný obsah		541

DODATKY:

Hlavní Augustinova životopisná data	551
Chronologický přehled Augustinových spisů	553
Dostupné česky vydané Augustinovy spisy	561

XV.	Uchvácen smyslností nedovedl se povznést k duchovnímu - - - - -	113
XVI.	Porozuměl Aristotelovým kategoriím a knihám o svobodném umění - - - - -	116

Kniba pátá

I.	Povzbuzuje mysl ke chvále Boží - - - - -	120
II.	Bezbožný marně prchá před Bohem - - - - -	121
III.	Příchod Faustův; zaslepenost filosofů - - - - -	122
IV.	Jediné poznání Boha blaží člověka - - - - -	126
V.	Nevědomost a nevěrohodnost Manesa - - - - -	127
VI.	Výmluvný, ale neučený Faustus - - - - -	129
VII.	Zklamán odvrací se od sekty manichejské - - - - -	131
VIII.	Jde do Říma proti vůli své matky - - - - -	134
IX.	Připisuje své uzdravení modlitbám matčiným - - - - -	137
X.	Bludy Augustinovy před přijetím evangelia - - - - -	140
XI.	Nedostatečné odpovědi Manichejských na námitky z Písma - - - - -	144
XII.	Věrolomnost žáků v Římě - - - - -	145
XIII.	Příchod Augustinův do Milána a otcovské přijetí sv. Ambrože - - - - -	146
XIV.	Poučení kázáním sv. Ambrože počíná chápati svůj blud - - - - -	148

Kniba šestá

I.	Svatá Monika v Miláně - - - - -	151
II.	Ambrož zakazuje hostiny pohřební; poslušnost Moniky - - - - -	153
III.	Zaměstnání sv. Ambrože - - - - -	155
IV.	Z kázání Ambrožových chápe katolickou pravdu - - - - -	157
V.	O vážnosti a významu Písma svatého - - - - -	160
VI.	Ubohost ctížádosti - - - - -	162
VII.	Odvrací Alipia od her v cirku - - - - -	165
VIII.	Alipiův opětný pád - - - - -	168

IX. Alipius obviněn z krádeže - - - - -	170
X. Bezúhonnost Alipiova; příchod Nebri- diův - - - - -	172
XI. Veliký zmatek v Augustinově srdci - - -	175
XII. Různý názor Alipiův a Augustinův o man- želství a celibátu - - - - -	178
XIII. Marná snaha matčina o manželství Au- gustinovo - - - - -	180
XIV. Rozhodl se vésti společný život s přáteli	181
XV. Místo propuštěné souložnice bere si jinou	183
XVI. Má strach před smrtí a posledním sou- dem - - - - -	184

Knihá sedmá

I. Představuje si Boha jako tělesnou bytost	186
II. Nebridiovy námitky proti Manichejským	189
III. Hledá příčinu hříchu - - - - -	190
IV. Bůh jest neporušitelný - - - - -	192
V. Hledá opětně příčinu zla - - - - -	194
VI. Zamítl hádání hvězdoporců - - - - -	196
VII. Snaží se usilovně vypátrati příčinu zla	201
VIII. Boží milosrdenství mu spěje ku pomoci	203
IX. Nalézá jen temný obraz Kristův v kni- hách Platoniků - - - - -	204
X. Počiná poněkud chápati božské věci - -	207
XI. Jak existují stvořené bytosti - - - - -	209
XII. Vše, cožkoliv jest, jest dobré - - - - -	210
XIII. Veškeré stvoření hlásá slávu Boží - - -	211
XIV. Konečně mu zasvitlo pravé poznání Boha	212
XV. Vše má podíl na pravdě a dobrotě Boží -	213
XVI. Co jest hřích - - - - -	214
XVII. Jak dospěl k poznání Boha - - - - -	215
XVIII. Kristus jest cesta k spasení - - - - -	217
XIX. Považoval Krista za velmi moudrého člo- věka - - - - -	218
XX. Četba knih Platonikův učinila jej učeněj- ším, ale také pyšnějším - - - - -	220
XXI. Nalézá v Písmě svatém cestu spásy - - -	221

Knihá osmá

I. Augustinova návštěva u Simpliciana - -	225
II. Zpráva o obrácení Viktorinově - - - -	228
III. Proč působí radost obrácení hříšníkú - -	232
IV. Proč obrácení proslavených lidí působí větší radost - - - - -	234
V. Co ho zdržovalo od obrácení - - - -	236
VI. Zpráva o životě sv. Antonína opata - -	239
VII. Vypravování Pontitianovo uvádí Augu- stina v nesmírný neklid - - - - -	244
VIII. Vnitřní boj - - - - -	247
IX. Proč duše sama sebe neposlouchá - - -	249
X. Dvě vůle a jen jedna duše - - - - -	250
XI. Před rozhodným bojem - - - - -	254
XII. Tajemný hlas - - - - -	257

Knihá devátá

I. Dík - - - - -	261
II. Rozhodl se opustiti školu - - - - -	262
III. Smrt Verekunda a Nebridia - - - - -	265
IV. Četba žalmů - - - - -	268
V. Oznamuje své rozhodnutí - - - - -	274
VI. Křest - - - - -	275
VII. Nalezení těl sv. Gervasia a Protasia - -	277
VIII. Smrt svaté Moniky - - - - -	279
IX. Chvalořeč o svaté Monice - - - - -	282
X. Rozmluva s matkou o nebi - - - - -	286
XI. Poslední slova a smrt svaté Moniky - - -	289
XII. Augustinův bol - - - - -	292
XIII. Modlí se za matku - - - - -	296

Knihá desátá

I. V Bohu jest naše jediná naděje a radost	300
II. Vyznání srdce - - - - -	301
III. Proč vyznává účinky milosti - - - - -	302
IV. Veliký užitek tohoto vyznání - - - - -	304

V. Člověk sám sebe dobře nezná	306
VI. Ví zcela určitě, že miluje Boha	307
VII. Boha nepoznáváme smysly	310
VIII. Síla paměti	311
IX. Paměť s ohledem na vědy	315
X. Vědy nevníkají smysly do paměti	316
XI. Co znamená „učiti se“?	318
XII. Paměť s ohledem na čísla a prostor	319
XIII. Paměť s ohledem na duševní činnost	320
XIV. Paměť s ohledem na hnutí mysli	321
XV. Paměť s ohledem na nepřítomné	323
XVI. Paměť s ohledem na věci zapomenuté	324
XVII. Bůh převyšuje sílu paměti	327
XVIII. Paměť jest nutna i k nalezení ztracených věcí	328
XIX. Co znamená „vzpomínati si“	329
XX. Hledající Boha, hledáme věčnou blaženost	331
XXI. Jak idea blaženosti tkví v paměti	333
XXII. Bůh jest radostí srdce lidského	335
XXIII. Věčná blaženost jest radost z Boha, věčné Pravdy	336
XXIV. Bůh jest v paměti	338
XXV. Ve které části paměti nalézáme Boha	339
XXVI. Bůh jest pravda, jež odpovídá všem, kteří se ho táží	340
XXVII. Co mu překáželo najíti Boha	341
XXVIII. Ubohost tohoto života	341
XXIX. V Bohu jest jistá naděje	342
XXX. Pokušení tělesné žádostivosti	343
XXXI. Pokušení hrdla	345
XXXII. Pokušení doléhající na čich	350
XXXIII. Pokušení doléhající na sluch	351
XXXIV. Pokušení očí	353
XXXV. O zvědavosti	356
XXXVI. O pýše života	360
XXXVII. Jak působí na něho lidská chvála	362
XXXVIII. O ješitnosti	366
XXXIX. O samolásce	367
XL. Opakuje, jak našel Boha v sobě a ostatních věcech	367
XLI. Trojí žádostivost	369

XLII. Ďábel jest klamný prostředník - - - - -	370
XLIII. Jediným prostředníkem jest Ježíš Kristus	371

Knihá jedenáctá

I. Vyznání vlastní ubohosti rozmnožuje lásku - - - - -	374
II. Prosba o porozumění Písmu svatému -	375
III. Vyzývání Pravdy, aby mluvila skrze Mojžíše - - - - -	378
IV. Stvoření hlásá Stvořitele - - - - -	379
V. Svět byl stvořen z ničeho - - - - -	380
VI. Bůh stvořil vše věčným Slovem - - - - -	382
VII. Slovo jest Syn Boží souvěčný s Otcem -	383
VIII. Věčné Slovo jest naším jediným Pánem	384
IX. Jak Slovo Boží mluví k srdci - - - - -	385
X. Vůle Boží nemá začátku - - - - -	386
XI. Čas není měřítkem věčnosti - - - - -	387
XII. Co dělal Bůh před stvořením světa - - -	388
XIII. Před stvořením nebylo času - - - - -	389
XIV. Co jest čas - - - - -	391
XV. Co jest měřítkem času - - - - -	392
XVI. Jak se měří čas - - - - -	395
XVII. Kde jest minulý a budoucí čas - - - - -	396
XVIII. Jak minulý a budoucí čas jest přítomný	396
XIX. Jak lze poznati budoucnost - - - - -	399
XX. Jak nazvati různost času - - - - -	399
XXI. Jak možno měřiti čas - - - - -	400
XXII. Prosí Boha o rozluštění této záhady - -	401
XXIII. Podstata času - - - - -	403
XXIV. Čas jest měřítkem pohybu - - - - -	405
XXV. Prosba o světlo s hůry - - - - -	406
XXVI. Čas není měřítkem času - - - - -	407
XXVII. Jak měříme čas - - - - -	409
XXVIII. Čas měříme duchem - - - - -	412
XXIX. Spojení s Bohem - - - - -	414
XXX. Před stvořením nebyl čas - - - - -	415
XXXI. Bůh poznává jinak než člověk - - - - -	416

Kniha dvanáctá

I. Jak obtížno jest hledati pravdu - - - -	418
II. O dvojmí nebi a dvoji zemi - - - - -	419
III. Co jest tma nad hlubinou - - - - -	419
IV. Pralátka - - - - -	420
V. Podstata prahmoty - - - - -	421
VI. Jak možno si představití prahmotu - - -	421
VII. Nebe vyniká nad zemi - - - - -	423
VIII. Prahmota povstala z ničeho - - - - -	424
IX. Co jest nebe nebes - - - - -	426
X. Věří Písmu - - - - -	427
XI. Čemu se naučil od Boha - - - - -	427
XII. Dva druhy tvorů - - - - -	430
XIII. Duchové bytosti - - - - -	431
XIV. Hloubka Písma svatého - - - - -	432
XV. Rozdíl mezi Stvořitelem a stvořením -	433
XVI. Potírá odpůrce pravdy - - - - -	438
XVII. Různý význam slov „nebe i země“ - -	439
XVIII. Písmo připouští více smyslů - - - -	441
XIX. Zřejmá a jasná pravda - - - - -	443
XX. Různý výklad slov: Na počátku stvořil . .	444
XXI. Různý výklad slov: Země byla neviditel- ná a beztvárná - - - - -	445
XXII. Bůh stvořil více věcí, o nichž Genese mlčí	446
XXIII. Různá mínění ve výkladu Písma - - - -	449
XXIV. Písmo jest pravdivé, i když obtížné - -	450
XXV. Obtížný výklad Genese - - - - -	451
XXVI. Jest možno vykládati tatáž slova různým způsobem - - - - -	454
XXVII. Nejlépe jest čerpati ze zdroje - - - -	455
XXVIII. Různé názory učenců na Písmo - - - -	457
XXIX. Jak může něco býti dříve - - - - -	459
XXX. Výklad Písma musí se díti s láskou - - -	462
XXXI. Přijímejme pravdu, ať ji hlásá kdokoliv -	463
XXXII. Zjevená pravda - - - - -	464

Kniha třináctá

I. Vyzývá Boha nesmírné dobroty - - - - -	466
II. Dobrota Boží jest původkyní tvorstva -	467
III. Vše má svůj původ v milosti Boží - - -	469
IV. Nezávislost Boha na tvorech - - - - -	470
V. Nejsvětější Trojice - - - - -	471
VI. Proč se Duch Boží vznášel nad vodami -	472
VII. Působení Ducha svatého - - - - -	473
VIII. Spojení s Bohem tvoří jedinou blaženost rozumných bytostí - - - - -	474
IX. Proč se Duch Boží sám vznášel nad vo- dami - - - - -	475
X. Vše jest darem Božím - - - - -	477
XI. Obraz Trojice ve člověku - - - - -	478
XII. Účinnost křestní vody jest od Ducha sva- tého - - - - -	479
XIII. Odpuštění hříchů jest od Ducha svatého	480
XIV. Víra s nadějí nám dodává síly - - - - -	482
XV. Co rozumí oblohou a hořenímí vodami	483
XVI. Bůh jest nezměnitelný - - - - -	486
XVII. Co jest pevnina, co moře - - - - -	487
XVIII. Spravedliví jsou přirovnáni ke hvězdám	488
XIX. Cesta dokonalosti - - - - -	491
XX. Výklad slov: „Vyvoďte vody živá zvířata, která se pohybují; létavci pak nad zemí pod nebeskou oblohou lítejtež“ - - - - -	493
XXI. Výklad slov: „Vydejž země živočišstvo“	495
XXII. Znovuzrození ducha - - - - -	499
XXIII. O čem může souditi duchovní člověk - -	500
XXIV. Proč Bůh požehnal lidem, ptákům a ry- bám - - - - -	503
XXV. Plody země označují skutky milosrden- ství - - - - -	507
XXVI. Radost a užitek ze skutků milosrdenství	508
XXVII. Co značí ryby a mořské obludy - - - -	511
XXVIII. Proč přidáno, že vše, co Bůh stvořil, bylo velmi dobré - - - - -	512
XXIX. Díla Boží jsou ustavičně dobrá - - - -	513
XXX. Sny Manichejských - - - - -	514
XXXI. Co se líbí Bohu, líbí se i zbožným - - -	515

XXXII. Přehled činnosti Boží	516
XXXIII. Veškerý tvor ať chváli Boha	518
XXXIV. Mystický výklad celého stvoření	519
XXXV. Prosba o pokoj	521
XXXVI. Proč nemá sedmý den večera	521
XXXVII. Jak Bůh odpočívá v nás	521
XXXVIII. Jinak vidí stvoření Bůh, jinak člověk	522